

Brusel 26. listopadu 2024
(OR. en)

16238/24

LIMITE

JAI 1755
MIGR 435
RELEX 1510

POZNÁMKA

Odesílatel:	Předsednictví
Příjemce:	Výbor stálých zástupců / Rada
Předmět:	Řešení problematiky migrace – zvážení nových možností, jak bránit nelegální migraci a bojovat proti ní

Jednou z hlavních priorit maďarského předsednictví je podnítit mezi členskými státy výměnu názorů „nová a inovativní“ řešení v oblasti migrace. Předsednictví proto – počínaje neformálním zasedáním ministrů spravedlnosti a vnitřních věcí dne 22. července 2024 – zahájilo řadu diskusí o možných inovativních přístupech v oblasti migrace, se zvláštním zaměřením na posílení činnosti EU v rámci vnějšího rozměru migrace a na potřebu rozhodnější návratové politiky. V této souvislosti vedl Výbor stálých zástupců dne 16. září komplexní diskusi o tom, jak zefektivnit návratový systém EU, v níž bylo patrné odhodlání členských států urychleně řešit veškeré příslušné aspekty. Během diskuse řada členských států jako jedno z možných „nových“ řešení, jímž by bylo vhodné se dále zabývat, zmiňovala „*návratová centra*“.

Na zasedání Rady pro spravedlnost a vnitřní věci dne 10. října 2024 se ministři dohodli, že přezkum stávajícího právního rámce v oblasti navracení by měl umožnit případná inovativní řešení, jako jsou „návrátová centra“. Zdůraznili, že proveditelnost těchto řešení by měli pečlivě posoudit odborníci a že je třeba zajistit plný soulad uvedených řešení s právem EU a mezinárodním právem, přičemž je zapotřebí pevného odhodlání dodržovat základní práva. Prozkoumáním operativních aspektů se zabýval Strategický výbor pro přistěhovalectví, hranice a azyl (SCIFA) na zasedání dne 14. listopadu 2024, na němž vedl strategickou diskusi o koncepci „návrátových center“. Cílem diskuse bylo prozkoumat klíčové předpoklady a záruky související s touto koncepcí. Jednání budou pokračovat na odborné úrovni s cílem analyzovat technické a právní aspekty uvedené koncepce a poskytnout pokyny pro další práci v této oblasti.

V neposlední řadě se na zasedání Výboru stálých zástupců dne 11. prosince uskuteční úvodní diskuse týkající se nadcházející revize *koncepce bezpečné třetí země*.

Souběžně s uvedenými diskusemi o inovativních řešeních projednal Výbor stálých zástupců dne 30. října dobrovolný návrat syrských uprchlíků na základě pracovního dokumentu předloženého Komisí; diskuse pokračovaly začátkem prosince během neformální pracovní snídani za účasti zástupců UNHCR a IOM.

V situaci, kdy nelegální migrace do Evropy zůstává vážnou výzvou, kterou umocňuje řada základních příčin, jsme v Evropě svědky zásadního politického posunu, jež pro naši práci představuje nový impuls. Jasný signál pro tento posun je patrný v závěrech Evropské rady ze dne 17. října 2024, v nichž bylo zdůrazněno, že „je třeba zvážit nové způsoby, jimiž lze nelegální migraci (...) předcházet...“¹.

Předsednictví by chtělo zdůraznit, že uvedení některých „nových“ řešení do praxe vyžaduje širokou škálu iniciativ v oblasti vnějšího rozměru migrace, přičemž je třeba se vyvarovat nezáměrného vytváření nových migračních tras, jakož i dodatečné zátěže pro členské státy EU. V tomto úsilí má zásadní význam rozvoj nové a prohlubování stávající spolupráce s našimi partnery ze třetích zemí původu a tranzitu. Ta je nedílnou součástí procesu udržitelného provádění a zásadním prvkem pro výrazné snížení počtu nelegálních odchodů a pro další zlepšení situace migrantů, žadatelů o azyl a uprchlíků co nejbližší jejich zemi původu.

¹ Dokument 25/24, Zasedání Evropské rady (17. října 2024) – závěry.

Předsednictví je pevně přesvědčeno, že jakékoli životaschopné „inovativní“ řešení by mělo být založeno na společných cílech, spolupráci a vzájemné důvěře v souladu s přístupem Tým Evropa, přičemž by rovněž měla být zajištěna podpora mnohostranných a regionálních institucí. Veškerá možná řešení by také měla být nejprve analyzována z hlediska praktické proveditelnosti, aby bylo možné se na řešení dohodnout s danou partnerskou třetí zemí. Tyto zásady by měly sloužit jako orientační rámec pro naši probíhající práci, jež může zahrnovat vytvoření komplexního souboru nástrojů nastiňujícího opatření, jež máme k dispozici, abychom společně s partnerskými třetími zeměmi plnili naši kolektivní odpovědnost. Opatření, jejichž cílem je usnadnit a umožnit spolupráci našich partnerů, kteří jsou ochotni se podílet na provádění „nových“ iniciativ, by měla být založena na využívání veškerých příslušných politik, opatření a nástrojů EU, včetně diplomacie, rozvoje, obchodu a víz, ale také dvoustranných nástrojů jednotlivých členských států v duchu přístupu Tým Evropa. Měla by se rovněž využívat opatření, jako je posílená podpora opětovného začlenění, pomoc při dobrovolném návratu nelegálních migrantů pobývajících v partnerské zemi do jejich země původu, dobrovolné přesídlování, specializované budování kapacit a technická pomoc, legální možnosti v souladu s vnitrostátními pravomocemi a operativní spolupráce (rovněž se zapojením příslušných agentur EU). Součástí tohoto souboru nástrojů by navíc měla být podpora dobrovolných návratů a posílení naší spolupráce s UNHCR a IOM, jakož i s dalšími příslušnými organizacemi.

Otázky pro ministry:

- 1) Souhlasíte s tím, že souběžně s technickou prací na inovativních řešeních musíme vymezit soubor politik, opatření a nástrojů EU („soubor nástrojů“) s cílem zajistit jejich koordinované využívání, a tím zvýšit náš společný vliv a zmírnit zátěž partnerských třetích zemí ochotných podílet na provádění „inovativních řešení“ souvisejících s migrací?*
- 2) Jaká opatření by podle Vás měla být součástí tohoto komplexního „souboru nástrojů“?*
